

تکثیر، پرورش و فناوری های نوین**تولید توأم ماهی تیلاپیا و محصولات گلخانه ای در سیستم آکوپونیک**

فرهاد رجیبی پور^۱، نسرین مشائی^۲، حبیب سرسنگی^۳، محمد محمدی^۴، عباس متین فر^۵، جلیل معاضدی^۶
^۱ و ^۴ کارشناس پژوهشی مرکز تحقیقات ملی آبزیان آبهای شور، ^۲ عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات ملی آبزیان آبهای شور، ^۵ دانشیار
 مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، ^۶ کارشناس پژوهشی مؤسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

چکیده

محدودیت ذخایر آب در ایران، کشورمان را به یکی از ده کشور منطقه بحران آب تبدیل کرده است. تیلاپیا ماهی تجاری باارزشی است که توسعه پرورش آن باتوجه به رشد سریع، مقاومت در برابر شرایط مختلف زیست محیطی و بیماری ها، قابلیت پرورش در سیستم های مختلف، تراکم پذیری، هزینه های کم تولید و بازارپسندی طی سالهای اخیر در جهان قابل توجه بوده است. ازسوی دیگر یکی از مهمترین نیازهای توسعه کشاورزی وجود خاک مناسب است که در ایران بویژه در مناطق خشک و نیمه خشک یکی از عوامل محدودکننده توسعه کشاورزی محسوب می شود. بعلاوه تولید محصولات ارگانیک به منظور افزایش امنیت غذایی و حفظ خاک، در دستور کار برنامه های توسعه کشاورزی قرار دارد. سیستم آکوپونیک که عبارت از ادغام سیستم هیدروپونیک با آبزی پروری در یک سیستم باز گردش، دربردارنده اهداف ذکر شده است. همچنین بسته بودن و قابلیت کنترل شرایط، دربردارنده ملاحظات زیست محیطی کاربرد تیلاپیا در این سیستم پرورشی است. درمطالعه حاضر، تولید توأم ماهی تیلاپیا با محصولات گیاهی در سیستم آکوپونیک در شرایط گلخانه ای بررسی شد. پرورش ماهیان تیلاپیا از شهریور ۱۳۹۳ به مدت ۹ ماه در دوتانک به حجم مفید ۲٫۵ مترمکعب با تراکم ذخیره سازی ۴۰ قطعه بر مترمکعب و وزن اولیه ۶٫۲ و ۵٫۹ گرم، منجر به تولید ۱۷٫۲ و ۱۹ کیلوگرم بر مترمربع ماهی، وزن نهایی ۶۵۸ و ۵۹۶ گرم با بازماندگی ۹۸ و ۱۰۰ درصد و ضریب تبدیل غذایی ۱٫۴ و ۱٫۶ شد. جهت کشت گیاهان از سه روش بستر کشت، صفحات شناور و نوترنت فیلم استفاده شد. کشت نعنای، ریحان، کاهو، خیار، گوجه فرنگی و فلفل قلمی منجر به تولید ماهانه بترتیب ۱٫۱۴، ۰٫۸-۰٫۵، ۰٫۳۲، ۱٫۳۲، ۰٫۷-۲٫۴، ۰٫۳-۳٫۴ و ۱٫۱ کیلوگرم بر مترمکعب محصول گردید.

واژگان کلیدی: آکوپونیک، گلخانه، تیلاپیا، محصولات گیاهی، ایران